

Overweging: 22e zondag door het jaar

Thema: Leef vanuit een warm hart

Lezingen: Deuteronomium 4,1-2.6-8, Marcus 7,1-8.14-15.21-23

2 september 2018

Marleen Kremers

Wetten en regels. We kunnen er niet omheen.

Het hele leven is omringt door allerlei wetten, regels, contracten en afspraken. Ons leven wordt er door gestructureerd en het helpt om ons mensen goed te kunnen functioneren als samenleving.

Zo heeft ook het volk van Israël voorschriften en bepalingen waar ze zich aan moeten houden, dat hoorden we net in de eerste lezing. Zodat iedereen op dezelfde lijn zit en ze een echte gemeenschap kunnen worden.

En hetzelfde geldt nu nog, vandaag de dag.

Op school, op het werk en ook thuis met familie of vrienden. We leven dan allerlei geschreven en ongeschreven regels na. Wij mensen zijn groepsdieren, en we willen er van nature graag bij horen en door duidelijke regels te stellen is dat een stuk gemakkelijker. Je weet wat er van je verwacht wordt en dat is prettig. Mensen gedijen goed bij regels en wetten.

Net zoals hier in deze kapel. We willen graag op een bepaalde tijd beginnen, dus de regel is dat we om 9:30u beginnen met de dienst en dat iedereen er dan ook is. Een andere regel is dat we niet praten tijdens een viering bijvoorbeeld. Deze regels vinden wij nodig om een dienst waardig te kunnen vieren met elkaar. En zonder alle regels en wetten die door de mensen zijn opgesteld zou de wereld één grote chaos zijn. Daar kunnen we het allemaal mee eens zijn.

Maar soms blijken de regels en wetten niet meer goed te passen, of worden er zoveel regels bedacht dat ze niet meer structurerend werken, maar eerder beklemmend zijn. Je komt niet meer verder, je kunt niet meer zijn wie je bent. En dan is er veel moed en doorzettingsvermogen nodig om deze regels te doorbreken.

Jezus wilde ook bepaalde wetten en regels doorbreken. Want de farizeeërs wilden de mensen van alles opleggen, zoals je handen wassen als je van de markt komt omdat je dan onrein zou zijn. En je vaatwerk afwassen. We zouden nu zomaar kunnen denken: je handen wassen en je vaatwerk schoonhouden is toch heel belangrijk en gezond? Stel je voor, de leerlingen van Jezus lopen de hele dag rond, tussen al het stof en zieke mensen. En dan gaan ze aan tafel, zonder hun handen te wassen, zonder

hun kruiken en bekers af te wassen. Dat is vragen om moeilijkheden. En uit hygiënisch oogpunt is dat natuurlijk zeker waar.

Maar het gaat Jezus nu niet zozeer over het eten met vieze handen, het gaat hier namelijk niet om reinheid in de zin van hygiëne. Het gaat om een ander soort reinheid, een rituele of spirituele reinheid.

En Jezus is van mening dat je een spirituele reinheid niet kunt verkrijgen door je handen te wassen als je van de markt komt, of door je vaatwerk schoon te houden. Want van wat van buitenaf komt, vuil, eten, drinken, dat kan een mens niet bezoedelen, zo zegt Hij. Daar word je niet onrein van. Je wordt onrein door datgene wat er speelt in je hart, door wat van binnenuit komt. En dan noemt hij een hele lijst van menselijke eigenschappen die niet fraai zijn. Boze gedachten, hebzucht, echtbreuk, afgunst, lichtzinnigheid, al die dingen komen uit het binnenste, uit het hart van de mens.

Helaas bezitten we allemaal, in meer of mindere mate, dit soort eigenschappen. We kunnen wel net doen alsof dat niet is, dat wij eraan ontsnapt zijn, maar is dat geen hoogmoed?

Over hebzucht heb ik het de vorige keer al gehad, het gevoel dat we steeds meer willen en eigenlijk nooit helemaal tevreden zijn met wat we hebben, we moeten blijven kopen en bezitten om ons gelukkig te voelen. Het is een hele opgave om gelukkig te kunnen zijn met minder.

Maar waar we ons ook allemaal wel eens schuldig aan maken denk ik, is oordelen over anderen. Het is ook zo gemakkelijk, het is zo gedaan. En omdat eigenlijk iedereen het doet, heb je het ook minder snel in de gaten. Je bent misschien ook wel geneigd om mee te praten met een ander, wanneer die iets negatiefs zegt over een gezamenlijke vriend of collega, om erbij te horen, om aansluiting te vinden. Waarom oordelen we zo gemakkelijk over anderen? Stel de buurman heeft weer een nieuwe auto gekocht. Of een vriend heeft weer de allernieuwste smartphone of een collega heeft een prachtig nieuw huis. Is het afgunst? Hebzucht? Waarom maken we ons eigenlijk zo druk over het leven van andere mensen en de keuzes die zij maken?

Waarom we zoveel oordelen over anderen, en daar heeft Jezus helemaal gelijk in, dat ligt bij ons zelf, in ons eigen hart, niet bij de ander.

We roddelen over anderen omdat we mee willen praten, omdat we erbij willen horen. Omdat we jaloers zijn en denken dat anderen het beter doen dan wij.

We willen graag voor onszelf het gevoel hebben dat we goed bezig zijn,

dat we op de goede weg zitten. En blijkbaar voelen we ons daarin bedreigd als we denken dat anderen het beter doen dan wij, het beter voor elkaar hebben, meer geld verdienen.

We meten onszelf aan het succes van anderen en stemmen daar ons eigen geluk op af. Maar, net als met slechte eigenschappen, ook geluk komt niet van buitenaf. We kunnen geluk niet kopen, of ergens buiten onszelf vinden. Geluk komt van binnenuit, uit je hart. Het heeft niets te maken met wat je bezit of hoeveel je verdient.

Geluk komt vanuit je hart, als je tevreden bent met wat je hebt en jouw rijkdom deelt met anderen.

Ik hoop dat wij mogen beseffen dat geluk en een liefdevolle levenshouding niet van buitenaf komen, maar van binnenuit moeten groeien en dat we ons laten inspireren door de leefwijze van Jezus zodat wij onszelf hierin blijven ontwikkelen, dat het ons mag maken tot gelukkige mensen.